

Hoog in de boom begint de zomer

Over het boek

Auteur: Wouter Klootwijk

Illustrator: Esther Leeuwrik

Uitgeverij: Leopold

Over de makers

Wouter Klootwijk is een Nederlandse journalist, columnist en schrijver van onder andere kinderboeken. Als journalist is hij vooral geïnteresseerd in voedsel. Wanneer hij kinderboeken maakt, schrijft hij liefst over het eenvoudige, vrolijke leven, over gewone kinderen zonder problemen. Verschillende van zijn boeken (verschenen tussen 1991 en 2010) gaan over de drie vrienden Adri, Wim en Martje. Sinds 2017 verschijnen er opnieuw kinderboeken van zijn hand. Voor "Naar de overkant" (2019) ontving hij een Zilveren Griffel.

Esther Leeuwrik werd fulltime illustrator van kinderboeken nadat ze eerst werkte als docent Nederlands en levensbeschouwelijke vorming in het voortgezet onderwijs. Ze is Nederlandse. Ze werkt bij voorkeur op papier met waterverf, inkt en kleurpotlood. Haar tekeningen zijn meestal licht en luchtig, maar ze probeert ze steeds een betekenis, een gelaagdheid en licht poëtisch gehalte mee te geven. Ze haalt haar inspiratie uit haar drie kinderen en uit de wereld om haar heen.

1. VOOR HET LEZEN

Bekijk samen de titel en de cover.

- Wat verwacht je bij het lezen van deze titel? Waarover zou dit boek kunnen gaan?
- Wat zie je op de cover?
- Dit is een eerder dun boekje. Spreekt dat je aan?
- Mocht je dit boek toevallig in de bibliotheek tegenkomen, zou je het dan meenemen?

2. HET VERHAAL

2.1. Korte inhoud

Leeftijdsgenootjes Lo en Jet ontmoeten elkaar wanneer Jet een schaap wil redden en Lo op zijn beurt Jet uit de modder redt. Jet woont in het dorp met haar vader. Lo is er op vakantie met zijn moeder in hun zomerwoonwagen. Samen gaan ze een zonnige, avontuurlijke zomer tegemoet.

2.2. Cover

Herneem enkele vragen van voor het lezen:

- Waarnaar verwijst de titel? Vind je dit een goede titel?
- Naar welk deel van het verhaal verwijst de cover? Vind je dit een goede keuze? Had jij iets anders gekozen?
- Werden je verwachtingen van voor het lezen ingelost? Welke wel / niet?

2.3. Personages

- Wie zijn de hoofdpersonages? (Lo en Jet) Spreken deze personages jou aan? Zou je samen met hen de zomer willen doorbrengen, of zou het niet erg klikken tussen jullie?
- Wat met hun ouders? (de moeder van Lo komt af en toe in het verhaal voor, over de vader van Jet wordt enkel gesproken, we leren hem niet kennen) Vind je het goed dat ze zo'n kleine rol spelen? Vind je het geloofwaardig dat Lo en Jet zo veel mogen?
- Welke personages zijn er nog? (tante Bertha, Piet van de post, Fien, ome Gerrit, mevrouw Spar...) Zijn al deze personages even belangrijk voor het verhaal? Zijn er personages die je zou kunnen schrappen zonder dat dit veel aan het verhaal zou veranderen?

2.4. Stijl

- Neem pagina 19 & 20 uit het boek erbij. Lees het stuk over de wasmachine vanaf "Op een laag tafeltje..." en bekijk de bijhorende illustratie op pagina 20.
 - Hou zou je de schrijfstijl omschrijven? (korte zinnen, veel dialoog → de auteur vertelt vooral door wat de personage doen en zeggen, hij beschrijft zo weinig mogelijk)
 - Vind jij deze schrijfstijl aangenaam om te lezen? Waarom wel/niet?
 - Hoe zou je de illustratiestijl omschrijven? (losse lijnen, vooral geel/blauw/groen-tinten, geen realistische kleuren)
 - Vind jij dit een mooie illustratiestijl? Waarom wel/niet?
 - Vind je dat schrijfstijl en illustratiestijl bij elkaar passen? Waarom wel/niet?
 - Elk hoofdstuk begint met een kleine illustratie boven de titel, maar niet alle hoofdstukken hebben een grotere illustratie. Soms heb je dus enkel de tekst om je voor te stellen wat er gebeurt. Is dat voldoende? Of mis je dan een illustratie?

MATERIAAL

-
- Papier
-
- Kleurpotloden / waterverf (dezelfde materialen die de illustrator gebruikt, zie "over de makers")
-
- Kies (eventueel samen) een hoofdstuk uit waarbij geen grote illustratie staat. Lees het samen door.
 - Stel dat er bij dit hoofdstuk een illustratie had gestaan: wat zou daarop te zien geweest zijn?
 - Maak een illustratie die jij passend vindt bij dit hoofdstuk.
 - Bekijk, wanneer je illustratie klaar is, aandachtig je eigen werk en vergelijk met het boek. Wat zijn de gelijkenissen en verschillen? Lijken de personages op elkaar? Heb je in een heel eigen stijl gewerkt of heb je (bewust of onbewust) geprobeerd de stijl van de illustrator toe te passen?
 - Leg je illustratie naast die van de anderen. Welk element uit het hoofdstuk hebben jullie uitgewerkt en hoe hebben jullie dat gedaan? Zijn er veel verschillen of gelijkenissen?
 - Was het moeilijk om een hoofdstuk uit een boek te illustreren?

2.5. Genre

- Welke genre verhaal is dit volgens de juryleden?
 - Is het een realistisch boek of fantasie boek? Zou dit verhaal echt kunnen gebeuren?
 - Is het een eerder licht (vrolijk, blij) of eerder zwaar (treurig, serieus) boek?
- In een interview naar aanleiding van zijn Zilveren Griffel voor "Naar de overkant" (<https://docplayer.nl/204172094-Internationale-leesbevordering-huisdierenboeken-interview-wouter-klootwijk-prentenboek-van-het-jaar-de-jonge-beckman.html>) vertelde auteur Wouter Klootwijk het volgende over het genre waarin hij schrijft:

“Het zijn allemaal verhalen over kinderen waarin niets bijzonders gebeurt, vaak eenvoudige avonturen met, als ze er al zijn, welwillende ouders op de achtergrond. [...] Ik hoop daarom dat ze zich thuis voelen in mijn verhalen, dat ze die drang naar avontuur die alle kinderen hebben, herkennen.”

“Mijn vertrekpunt is dat wat ik verzin in principe echt moet kunnen. Er wordt nooit getoverd bij mij. Dat kinderen in werkelijkheid niet in hoogspanningsmasten klimmen, of, zoals Steef, er eentje cadeau krijgen om er een huisje in te bouwen, betekent niet dat dit in theorie niet mogelijk is. De wereld is tenslotte lichtelijk absurd: er zijn bijvoorbeeld mannen die hun auto aaien alsof het een paard is. Als ik dat zie, moet ik lachen. Dat soort rariteiten verwerk ik in mijn boeken, al is het niet zo dat ik dit allemaal van te voren bedenk.” (vervang het gedeelte over de hoogspanningsmast door een verwijzing naar de graafmachine van Lo en Jet)

- Wouter Klootwijk houdt niet van boeken die over problemen gaan: “Altijd maar weer die ouders die gaan scheiden, ik vond het vervelende verhalen, ik wilde daar wat tegenover stellen.”
→ Kunnen de juryleden zich hierin vinden? Is de auteur in zijn opzet geslaagd?

3. VERWERKING

3.1. Zomer

- Dit boek is een ode aan het eenvoudige, zorgeloze buiten spelen.
→ Speel jij graag buiten, in de natuur? Zo ja, wat is jouw favoriete speelplek?
→ Wat is jouw favoriete zomeractiviteit?
→ Lo en zijn moeder brengen de zomer door in een woonwagen. Lijkt je dat wel iets? Waarom wel/niet?
→ Zou jij liefst in een dorp of in een stad wonen?

MATERIAAL

- Papier
 - Schrijf- en/of tekengerei
-
- Illustrator Esther Leeuwrik vertelt het volgende over het illustratieproces van dit boek: “Bij het tekenen stelde ik me het dorp in Noord-Holland voor, waar mijn vader opgroeide en waar ik als kind altijd graag kwam. Mijn opa en oma hadden er een kruidenierswinkel, waar we soms echt achter de kassa mochten (waar een blik met vruchtenhartjes stond). Van één mevrouw kregen we altijd een raketje als we haar tegenkwamen in de winkel. Het was geen Spar, maar de winkel uit het boek moest wel die uit mijn jeugd zijn.”
 - Auteurs en illustratoren laten zich vaak inspireren door eigen herinneringen of plaatsen uit hun omgeving.
→ Kan jij een plaats bedenken die een speciale betekenis heeft voor jou? Een plek waar je graag bent? Dat kan in of rond je eigen huis zijn, bij iemand van je familie of bij een goede vriend, een plek waar je vaak op vakantie gaat...
→ Maak een tekening van deze plek, of beschrijf deze plek.
→ Heb je op deze plek iets fijns beleefd, iets dat je wil vertellen, beschrijven of tekenen? Of kan je hier een verhaal bedenken dat niet echt gebeurd is, maar dat je wel erg fijn lijkt om te beleven?
→ Maak van deze belevenis een kortverhaal dat je schrijft en/of illustreert.

3.2. Vriendschap

- Heb jij wel eens nieuwe vrienden gemaakt in de vakantie (op reis, op kamp...)?
- Gaat dat zo makkelijk als bij Lo en Jet?
- Wat deden jullie allemaal samen?
- Maakten jullie wel eens ruzie?
- Hou je na de vakantie nog contact?

3.3. Machine

- Achter op het erf van de buurman van Jet staat een gele machine. [...] 'Mooi ding,' zegt Lo. [...] 'Wat gek,' zegt Jet, 'ik heb hem daar altijd zien staan. Maar nu pas, nu jij het zegt, zie ik dat hij mooi is. Hij lijkt wel een dier.' (p.34)
- Piet vindt het een mooi ding. 'Zie je wel,' zegt Lo, 'het is een mooie machine. Hoe kan iemand hem nou lelijk vinden?' 'Nette mensen houden niet van graafmachines van dichtbij,' zegt Jet. (p.41)
 - Vind jij dat machines mooi (kunnen) zijn? Wanneer wel/niet?
 - Wat vind jij een mooie machine?
 - Met welke machine zou jij wel eens willen werken / spelen / rijden?
- Zowel Lo als Jet zijn heel creatief met het maken / oplappen van machines (denk niet alleen aan de graafmachine, maar ook aan de wasmachine). Kunnen de juryleden dit ook? Noem de juryleden een machine die kapot gegaan is (bv. een koelkast, een tractor, een televisie, een horloge...) Bedenk samen wat je daaraan gaat doen:
 - Maak je een alternatief, of probeer je hem te herstellen?
 - Hoe doe je dat? Welke materialen gebruik je?
 - Zou het echt werken, wat jullie bedacht hebben?

3.4. Recensies

Er verschenen verschillende recensies over dit boek die stuk voor stuk heel positief zijn.

Bekijk met de juryleden de stukjes recensies in bijlage:

- De recensenten vinden dat de korte zinnen, de eenvoudige taal en de dialogen een vlot lezend verhaal maken. Ga je hiermee akkoord?
- De recensenten prijzen de manier waarop de auteur gewone, alledaagse dingen toch op een bijzondere, poëtische manier beschrijft. Ga je hiermee akkoord?
- De recensenten vinden dat de frisse illustraties het verhaal versterken. Ga je hiermee akkoord?
- De recensenten vinden dit boek een echte aanrader, een vakantieverhaal om van te genieten. Ga je hiermee akkoord?
- Mocht jij zelf een recensie schrijven, zou die (eerder) positief of negatief zijn?
- Welke eigenschappen van het boek zou jij belichten?
- Zou jouw recensie lijken op die van de recensenten?

4. VERDER LEZEN

- Tim de kleine boswachter / Tim Hogenbosch, Jan Paul Schutten en Emanuel Wiemans (ill.) (Volt, 2020)
- De wonderlijke lotgevallen van Olle en Lena / Maria Parr (Lannoo, 2017)
- Hedwig! / Frida Nilsson en Martijn van der Linden (ill.) (Querido, 2022)

Juryleden kunnen online op de boeken reageren. Ga naar www.deleesjury.be, klik op 'Lezen' en dan op de juiste leeftijdsgroep en het boek in kwestie.

Bijlage:

Hoog in de boom begint de zomer – Bijlage: recensies

De eenvoud van het leven is beschreven in een eenvoudige, directe taal met korte zinnen die krachtige dialogen of rake beschrijvingen opleveren, zoals wanneer Lo Jet voor het eerst ziet, tot aan haar middel in het water: "Dan ziet Lo een half meisje." (p.7) De frisse illustraties trekken je moeiteloos in elk nieuw en kort hoofdstukje. Gewoon genieten!
(Lieve Raymaekers, Pluizer)

Er staan veel dialogen in het boek en de zinnen zijn kort. Dit zorgt ervoor dat kinderen dit boek vrij snel zelf kunnen lezen. Wat we knap vinden, is dat de auteur veel onderwerpen aan bod laat komen, zonder dat het zwaar is. Een kind met een lichamelijke beperking en de dood, vriendschappen elkaar helpen zijn hier voorbeelden van. Ook beschrijft hij een eenvoudig leven in een klein dorp op een mooie manier. Wij zijn fan!
(Dieke Grootsholten, Kinderboekenjournaal)

Dit boek voor lezers vanaf een jaar of 7 nodigt uit om in alle eenvoud vakantie te vieren en toont dat er niet veel nodig is om plezier te maken. Op poëtische wijze, in eenvoudige taal en met ruimte voor humor laat hij kinderen zien dat vriendschap en creativiteit de basis zijn voor een zomer om nooit meer te vergeten. Een echte aanrader om tijdens de vakantie (en lang daarna) van te genieten.
(Maïté, Het Boekenrijk)

Alles in dit boekje lijkt heel gewoon en alledaags. Maar de manier waarop de auteur die alledaagse dingen vertelt, maken ze erg speciaal. Hij zorgt ervoor dat je die eenvoud leert waarderen en dat je er mee van kan genieten. De vriendschap tussen Jet en Lo ontstaat bij het begin van de zomer en daardoor trekken ze de hele tijd samen op. Dat lijkt vanzelfsprekend, want er is zoveel te doen samen. Je leert de fijne karakters van Jet en Lo beter kennen en wordt mee een vriend van hen. Alles is zo levendig en ongedwongen dat je helemaal kan opgaan in die zomerse sfeer. Ook de illustraties dragen hiertoe bij, met hun fijne lijnen en warme kleuren. Een knap en sfeervol verhaal, dat je helemaal warm maakt.
(Mik Ghys, Pluizuit)

Auteur Wouter Klootwijk schrijft verdragend en met veel oog voor detail. Via de ongerepte blik van Lo en Jet richt hij je aandacht op eenvoudige dingen – regen of een rondscharrelende kip – en zorgt ervoor dat je het bijzondere ervan gaat zien. De lichte en tegelijkertijd gelaagde illustraties van Esther Leeuwrik zetten dat nog eens extra in de verf. Wanneer je de tijd neemt om écht naar iets te kijken, gaan dingen er heel anders uitzien. Zo was het Lo nog nooit opgevallen dat zijn tante een heel vriendelijk gezicht heeft, tot Jet hem daarop wijst. "Ik zal er eens goed naar kijken", luidt zijn antwoord. Wie de zomervakantie graag rustig en mindful inzet, nodigen we uit om met Lo mee te kijken.
(Johanna Cassiers, Het Nieuwsblad)